

Сологор І.М., Костенко В.Г.

Українська медична стоматологічна академія, м.Полтава

ІНТЕРФЕРЕНТНИЙ ВПЛИВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПРИ ВИВЧЕННІ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ ТА ОСНОВ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ

У статті здійснено спробу аналізу типових помилок під час вивчення латинської мови, зумовлених інтерференцією англійської мови.

Ключові слова: інтерференція, англійська мова, латинська мова, типова помилка

В статті представлена спроба проаналізувати типові помилки при вивченні латинської мови, зумовлені інтерференцією англійської мови.

Ключевые слова: интерференция, английский язык, латинский язык, типичная ошибка.

This paper highlights the commonest errors made by the English-speaking students due to the interference of English language when learning Latin as target language.

Key words: interference, English language, Latin, typical error.

Вивчення латинської мови та основ медичної термінології у медичних закладах вищої освіти має на меті закласти фундамент для подальшого формування термінологічної системи професійної мови майбутніх фахівців.

Запропонована стаття присвячена дослідженню наслідків інтерференції англійської мови при вивченні латинської мови та основ медичної термінології іноземними студентами. Одним із проявів такої інтерференції виступають характерні помилки, зумовлені саме впливом англійської мови. Проблемами дослідження типових помилок під час вивчення латинської мови займалися Беляєва О.М., Ворона І.І., Синиця В.Г., Купчинаус Н. Е. [1, 2, 3, 4] та ін., однак проблема вивчення помилок, які виникають внаслідок інтерферентного впливу англійської мови висвітлена недостатньо.

У переважній кількості випадків іноземні студенти, які володіють англійською мовою, розуміють латинські назви термінів, оскільки грека та латина мали значний вплив на формування медичної термінології англійської мови. Однак їхні знання з англійської водночас перешкоджають правильному засвоєнню лексики, правил та норм латинської мови. Саме тому викладач має використати весь свій арсенал для того, щоб пом'якшити інтегративний вплив англійської мови під час вивчення анатомо-гістологічної, фармацевтичної та клінічної термінології латинською мовою.

Основні помилки, які проявляються внаслідок впливу англійської мови на вивчення латини, можна представити такими групами: 1) фонетичні помилки; 2) орфографічні помилки; 3) лексичні помилки; 4) граматичні помилки. Розглянемо їх більш детально.

Із перших занять, на яких студенти вивчають фонетику латинської мови (алфавіт, вимову голосних, дифтонгів, диграфів та приголосних, наголос) виникають і перші труднощі. Студенти, ознайомившись із алфавітом, вирішують, що він такий самий як і в англійській, а вимова латинських літер подібна до англійської. Ці хибні уявлення формують у них розуміння того, що їм не доведеться докладати зайвих зусиль для засвоєння вимови голосних та приголосних, правил наголосу. Саме це й призводить до значної кількості помилок на фонетичному рівні. Викладач повинен пояснювати відмінності у цих алфавітах (латинському й англійському), у вимові для того, щоб запобігти фонетичним помилкам і сформувати навички правильного читання латиною. Розглянемо деякі типові **фонетичні помилки**. Так, наприклад, студенти мають проблеми із вимовою голосних **a**, **e**, **i**, **u**. Вони вимовляють їх як в англійській, відповідно **a** – [eɪ]; **e** – [ɪ], **i** – [aɪ], **u** – [ju] або [ʌ] (залежно від позиції у слові). Під час вимови грецьких буквосполучень з **h** студенти часто припускаються таких помилок: буквосполучення **ch** читають як [tʃ] замість **x**, буквосполучення **th** – як англійські звуки [ð] або [θ] замість **t**. Якщо не звертати на це увагу та не виправляти, то це призводить до помилок у читанні.

Орфографічні помилки, спричинені впливом англійської мови, спостерігаються у заміні латинських закінчень на англійські, наприклад: *articularis* (лат.) → *articular* (англ.); *Vaselinum* (лат.) → *Vaseline* (англ.); *bronchosopia* (лат.) → *bronchoscopy* (англ.).

Під час вивчення анатомо-гістологічної термінології **лексичні помилки**, зумовлені інтерференцією англійської мови, виявляються у заміні латинського іменника на англійський. Це явище добре простежується в тих випадках, коли на позначення латинського терміна існує автохтонне англійське слово [5], а прикметник запозичений із латини. Це можна простежити на таких прикладах:

- 1) серце – *cor* (лат.), *heart* (англ.); серцевий – *cardiacus* (лат.), *cardiac* (англ.);
- 2) нирка – *ren* (лат.), *kidney* (англ.); нирковий – *renalis* (лат.), *renal* (англ.);
- 3) печінка – *hepar* (лат.), *liver* (англ.); серцевий – *hepaticus* (лат.), *hepatic* (англ.).

Саме тому під час перекладу на латину студенти підміняють латинський іменник англійським, тобто замість *cor* використовують *heart*, замість *hepar* – *liver* і т.і.

Граматичні помилки, викликані впливом англійської мови, пов'язані саме із відмінностями у граматичному устрої цих двох мов. У латинській мові граматичний рід іменника визначається за закінченням називного відмінка однини, а англійській мові цей показник відсутній. Відсутність флексій у іменника англійської мови утруднює для студентів розуміння того, навіщо латинському іменнику така кількість відмінкових закінчень. Саме тому питання

визначення роду латинських іменників викликає у іноземних студентів певні труднощі, які у подальшому зумовлюють проблеми під час відмінювання іменників та узгодження прикметників з іменниками. Щодо останнього, то під час узгодження прикметника з іменником, студенти обирають із словникової форми прикметника ту, яка найбільш подібна до англійської, а саме – першу. Проте вони забувають, що визначальною ознакою для узгодження виступає рід латинського іменника, а це призводить до помилок. Наприклад:

1) термін *поздовжня зв'язка* студенти перекладають як *ligamentum longitudinalis* (за аналогією до англійського *longitudinal ligament*) замість того, щоб перекласти *ligamentum longitudinale*, оскільки іменник *ligamentum* середнього роду;

2) термін *підшкірна фасція* студенти перекладають як *fascia subcutaneus* (за аналогією до англійського *subcutaneous fascia*) замість того, щоб перекласти *fascia subcutanea*, оскільки іменник *fascia* жіночого роду.

Це одна типова граматична помилка виявляється під час перекладу неузгодженого означення, тому що в англійській мові такі конструкції перекладаються або за допомогою прийменника, або ж узгодженим означенням, наприклад: *кут груднини* перекладається на латину неузгодженим означенням *angulus sterni*, де перший іменник стоїть у називному відмінку однини, а другий у родовому відмінку однини. Студенти під час перекладу припускаються помилки, перекладаючи цей термін як *angulus sternum*. Це пояснюється тим, що в англійській цей термін звучить як *sternal angle* або *angle of sternum*. У першому випадку неузгоджене означення передається прикметником, а в другому за допомогою прийменника *of* та іменника.

Дослідження помилок зумовлених інтерферентним впливом англійської мови сприяє запобіганню їх виникнення та поліпшенню рівня засвоєння навчального матеріалу з дисципліни латинська мова та основи медичної термінології, що в свою чергу сприятиме побудові фундаменту, на якому будуть зростати термінологічні компетенції майбутніх лікарів.

Література:

1. Беляєва О. М. Типологія мовних помилок і шляхи їх мінімізації у процесі навчання майбутніх лікарів латинської мови та медичної термінології / О. М. Беляєва // Мовні дисципліни в контексті розвитку сучасної вищої школи : матеріали Всеукр. дистанц. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, 13–14 лист. 2014 р., Харків / відп. за вип. Є. І. Світлична, Л. А. Торяник. – Харків : Тім Пабліш Груп, 2014. – С. 23–29.
2. Ворона І. І. Система вправ для формування орфографічної компетенції майбутніх медиків на заняттях латинської мови / І. І. Ворона // Молодь і ринок. – Дрогобич, 2017. – №. 1(144) січень 2017. – С. 34 – 38.
3. Купчинаус Н. Э. О явлении межъязыковой интерференции при изучении латинского языка и способах ее преодоления / Н. Э. Купчинаус // Филологические науки. Вопросы теории и практики. – Тамбов: Грамота, 2010. – № 3 (7). – С. 97-100.
4. Синиця В. Г. Профілактика типових помилок при навчанні
5. першокурсників орфографічної грамотності на практичних заняттях з латинської мови / В. Г. Синиця // Мовні дисципліни в контексті розвитку сучасної вищої школи : матеріали Всеукр. дистанц. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, 13–14 лист. 2014 р., Харків / відп. за вип. Є. І. Світлична, Л. А. Торяник. – Харків : Тім Пабліш Груп, 2014. – С. 291–296.
6. Сологор І. М. Варіативність перекладу латинських анатомічних
7. термінів англійською мовою / Сологор І. М., Костенко В. Г. // Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи: збірник статей II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Полтава, 8–9 червня 2017 р.). – Полтава: Вид-во «Астра», 2017. – С. 236–239.

УДК 616-091:378.14

Старченко І.І., Прилуцький О.К., Филенко Б.М., Ройко Н.В., Проскурня С.А.

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ НА КАФЕДРІ ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ З СЕКЦІЙНИМ КУРСОМ

Високий рівень підготовки майбутніх спеціалістів за різними спеціальностями і доступність вітчизняної вищої освіти є факторами, що спонукають іноземних громадян до навчання в ЗВО України. Ними зумовлено низку важливих питань організації навчального процесу з іноземними студентами. Гострими проблемами на першому плані постають мовне питання і мотивація студента-іноземця до навчання. Вирішення цих питань навчання студентів-іноземців можливе лише за раціонального поєднання теоретичної та практичної підготовки і створення оптимальних умов для засвоєння знань і вмінь, що сприятиме формуванню клінічного мислення майбутніх лікарів.

Ключові слова: студенти-іноземці, мотивація, мовне питання, удосконалення навчання.

Высокий уровень подготовки будущих специалистов по разным специальностям и доступность отечественного образования являются факторами, которые побуждают иностранных граждан к обучению в вузах Украины. Этим обусловлен ряд важных вопросов по организации учебного процесса с иностранными студентами. Главными проблемами на первом плане стоят языковой вопрос и мотивация студента-иностранца к обучению. Решение этих вопросов обучения студентов-иностранцев возможно только при рациональном сочетании теоретической и практической подготовки и создания оптимальных условий для усвоения знаний и умений, что будет способствовать формированию клинического мышления будущих врачей.

Ключевые слова: студенты-иностранцы, мотивация, языковой вопрос, усовершенствование обучения.

The high level of training of future specialists in various specialties and the availability of domestic education are fac-